

11 Numerické integrovanie

Príklad 1 Vypočítajme hodnotu určitého integrálu

$$\int_{-2}^2 e^{x^2} dx$$

- a) lichobežníkovou metódou pre $m = 8$,
 b) Simpsonovou metódou $m = 8$.
 a) Vypočítame pomocou vzťahu pre lichobežníkovú metódu, kde šírka podintervalu

$$h = \frac{b-a}{m} = \frac{2-(-2)}{8} = \frac{4}{8} = 0.5.$$

A preto

$$\begin{aligned} \int_{-2}^2 e^{x^2} dx &\approx h \cdot \left(\frac{1}{2} \cdot f(x_0) + f(x_1) + f(x_2) + f(x_3) + f(x_4) \right. \\ &\quad \left. + f(x_5) + f(x_6) + f(x_7) + \frac{1}{2} \cdot f(x_8) \right) \\ &= 0.5 \cdot \left(\frac{1}{2} \cdot f(-2) + f(-1.5) + f(-1) + f(-0.5) + f(0) \right. \\ &\quad \left. + f(0.5) + f(1) + f(1.5) + \frac{1}{2} \cdot f(2) \right) \\ &= 0.5 \cdot \left(\frac{1}{2} \cdot e^{(-2)^2} + e^{(-1.5)^2} + e^{(-1)^2} + e^{(-0.5)^2} + e^{(0)^2} \right. \\ &\quad \left. + e^{(0.5)^2} + e^{(1)^2} + e^{(1.5)^2} + \frac{1}{2} \cdot e^{(2)^2} \right) \\ &\doteq 41.2891. \end{aligned}$$

```
>> f = @(x) exp(x.*x);
>> L = 0.5*(0.5*f(-2)+sum(f([-1.5:0.5:1.5])))+0.5*f(2))
```

b) Dosadíme do vzťahu pre Simpsonovo pravidlo

$$\begin{aligned}
 \int_{-2}^2 e^{x^2} dx &\approx \frac{h}{3} \cdot \left(f(x_0) + 4 \cdot f(x_1) + 2 \cdot f(x_2) + 4 \cdot f(x_3) + 2 \cdot f(x_4) \right. \\
 &\quad \left. + 4 \cdot f(x_5) + 2 \cdot f(x_6) + 4 \cdot f(x_7) + f(x_8) \right) \\
 &= \frac{0.5}{3} \cdot \left(f(-2) + 4 \cdot f(-1.5) + 2 \cdot f(-1) + 4 \cdot f(-0.5) + 2 \cdot f(0) \right. \\
 &\quad \left. + 4 \cdot f(0.5) + 2 \cdot f(1) + 4 \cdot f(1.5) + f(2) \right) \\
 &= \frac{0.5}{3} \cdot \left(e^{(-2)^2} + 4 \cdot e^{(-1.5)^2} + 2 \cdot e^{(-1)^2} + 4 \cdot e^{(-0.5)^2} + 2 \cdot e^{(0)^2} \right. \\
 &\quad \left. + 4 \cdot e^{(0.5)^2} + 2 \cdot e^{(1)^2} + 4 \cdot e^{(1.5)^2} + e^{(2)^2} \right) \\
 &\doteq 34.7073.
 \end{aligned}$$

$$>> S = 0.5/3*(f(-2)+sum(4*f([-1.5:1:1.5]))+sum(2*f([-1:1:1]))+f(2))$$

Príklad 2 Pomocou lichobežníkovej a Simpsonovej metódy nájdime približnú hodnotu určitého integrálu

$$\int_0^8 \sqrt{x} dx,$$

pre počet uzlových bodov $m = 8$.

Najskôr si určíme šírku ekvidistančného kroku, t. j.

$$h = \frac{b-a}{m} = \frac{8-0}{8} = \frac{8}{8} = 1.$$

Získali sme teda sieť uzlových bodov

x_0	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	x_6	x_7	x_8
0	1	2	3	4	5	6	7	8

Určíme odhad integrálu pomocou zloženého lichobežníkového pravidla

$$\begin{aligned}
 L &= h \cdot \left(\frac{1}{2} \cdot f(x_0) + f(x_1) + f(x_2) + f(x_3) + f(x_4) \right. \\
 &\quad \left. + f(x_5) + f(x_6) + f(x_7) + \frac{1}{2} \cdot f(x_8) \right) \\
 &= 1 \cdot \left(\frac{1}{2} \cdot f(0) + f(1) + f(2) + f(3) + f(4) \right. \\
 &\quad \left. + f(5) + f(6) + f(7) + \frac{1}{2} \cdot f(8) \right) \\
 &= 1 \cdot \left(\frac{1}{2} \cdot \sqrt{0} + \sqrt{1} + \sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{4} \right. \\
 &\quad \left. + \sqrt{5} + \sqrt{6} + \sqrt{7} + \frac{1}{2} \cdot \sqrt{8} \right) \\
 &= 14.8918.
 \end{aligned}$$

```
>> L = 1*(0.5*sqrt(0)+sum(sqrt(1:1:7))+0.5*sqrt(8))
```

Pomocou zloženého Simpsonovho pravidla je odhad určitého integrálu daný

$$\begin{aligned}
 S &= \frac{h}{3} \cdot \left(f(x_0) + 4 \cdot f(x_1) + 2 \cdot f(x_2) + 4 \cdot f(x_3) + 2 \cdot f(x_4) \right. \\
 &\quad \left. + 4 \cdot f(x_5) + 2 \cdot f(x_6) + 4 \cdot f(x_7) + f(x_8) \right) \\
 &= \frac{1}{3} \cdot \left(f(0) + 4 \cdot f(1) + 2 \cdot f(2) + 4 \cdot f(3) + 2 \cdot f(4) \right. \\
 &\quad \left. + 4 \cdot f(5) + 2 \cdot f(6) + 4 \cdot f(7) + f(8) \right) \\
 &= \frac{1}{3} \cdot \left(\sqrt{0} + 4\sqrt{1} + 2\sqrt{2} + 4\sqrt{3} + 2\sqrt{4} \right. \\
 &\quad \left. + 4\sqrt{5} + 2\sqrt{6} + 4\sqrt{7} + \sqrt{8} \right) \\
 &= 15.004.
 \end{aligned}$$

```
>> S = (1/3)*(sqrt(0)+4*sum(sqrt(1:2:7))+2*sum(sqrt(2:2:6))+sqrt(8))
```

Pre porovnanie skutočná presná hodnota určitého integrálu je

$$\begin{aligned}\int_0^8 \sqrt{x} dx &= \left[\frac{x^{\frac{3}{2}}}{\frac{3}{2}} \right]_0^8 = \frac{2}{3} (\sqrt{8^3} - 0) = \frac{2}{3} \sqrt{2^9} \\ &= \frac{2}{3} \cdot 2^4 \sqrt{2} = \frac{2}{3} \cdot 16\sqrt{2} = 15.085.\end{aligned}$$

Príklad 3 Vypočítajme hodnotu určitého integrálu

$$\int_0^{\pi} \sin^2 x dx$$

- a) obdĺžnikovou metódou pre $m = 6$,
- b) lichobežníkovou metódou pre $m = 6$,
- c) Simpsonovou metódou $m = 6$.

Najskôr si určíme šírku podintervalu

$$h = \frac{b-a}{m} = \frac{\pi-0}{6} = \frac{\pi}{6},$$

a teda uzlovými bodmi sú hodnoty (siet)

x_0	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	x_6
0	$\frac{\pi}{6}$	$\frac{2\pi}{6} = \frac{\pi}{3}$	$\frac{3\pi}{6} = \frac{\pi}{2}$	$\frac{4\pi}{6} = \frac{2\pi}{3}$	$\frac{5\pi}{6}$	$\frac{6\pi}{6} = \pi$

a k nim prislúchajúce funkčné hodnoty sú

$$\begin{aligned}f(x_0) &= f(0) = \sin^2 0 = (\sin 0)^2 = 0^2 = 0, \\ f(x_1) &= f\left(\frac{\pi}{6}\right) = \sin^2 \frac{\pi}{6} = \left(\sin \frac{\pi}{6}\right)^2 = \left(\frac{1}{2}\right)^2 = \frac{1}{4}, \\ f(x_2) &= f\left(\frac{\pi}{3}\right) = \sin^2 \frac{\pi}{3} = \left(\sin \frac{\pi}{3}\right)^2 = \left(\frac{\sqrt{3}}{2}\right)^2 = \frac{3}{4}, \\ f(x_3) &= f\left(\frac{\pi}{2}\right) = \sin^2 \frac{\pi}{2} = \left(\sin \frac{\pi}{2}\right)^2 = (1)^2 = 1, \\ f(x_4) &= f\left(\frac{2\pi}{3}\right) = \sin^2 \frac{2\pi}{3} = \left(\sin \frac{2\pi}{3}\right)^2 = \left(\frac{\sqrt{3}}{2}\right)^2 = \frac{3}{4}, \\ f(x_5) &= f\left(\frac{5\pi}{6}\right) = \sin^2 \frac{5\pi}{6} = \left(\sin \frac{5\pi}{6}\right)^2 = \left(\frac{1}{2}\right)^2 = \frac{1}{4}, \\ f(x_6) &= f(\pi) = \sin^2 \pi = (\sin \pi)^2 = 0^2 = 0,\end{aligned}$$

a) Obdĺžnikovým pravidlom odhadneme hodnotu integrálu

$$\begin{aligned}
 \int_0^{\pi} \sin^2 x dx &\approx O = \sum_{i=0}^{m-1} h \cdot f(x_i) \\
 &= \frac{\pi}{6} \cdot (f(x_0) + f(x_1) + f(x_2) + f(x_3) + f(x_4) + f(x_5)) \\
 &= \frac{\pi}{6} \cdot \left(0 + \frac{1}{4} + \frac{3}{4} + 1 + \frac{3}{4} + \frac{1}{4}\right) \\
 &= \frac{1}{2}\pi \doteq 1.5708.
 \end{aligned}$$

```
>> f = @(x) sin(x).*sin(x);
>> O = pi/6*sum(f(0:pi/6:5*pi/6))
```

b) Lichobežníkovým pravidlom odhadneme hodnotu integrálu

$$\begin{aligned}
 \int_0^{\pi} \sin^2 x dx &\approx L = h \cdot \left(\frac{1}{2} \cdot f(x_0) + f(x_1) + f(x_2) + \dots + f(x_{m-1}) + \frac{1}{2} \cdot f(x_m)\right) \\
 &= h \cdot \left(\frac{1}{2} \cdot f(x_0) + \sum_{i=1}^{m-1} f(x_i) + \frac{1}{2} \cdot f(x_m)\right) \\
 &= \frac{\pi}{6} \cdot \left(\frac{1}{2} \cdot 0 + \frac{1}{4} + \frac{3}{4} + 1 + \frac{3}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{2} \cdot 0\right) \\
 &= \frac{1}{2}\pi \doteq 1.571.
 \end{aligned}$$

```
>> L = pi/6*(0.5*f(0)+sum(f(pi/6:pi/6:5*pi/6))+0.5*f(pi))
```

c) Pomocou Simpsonovho pravidla bude odhad hodnoty integrálu

$$\begin{aligned}
 \int_0^{\pi} \sin^2 x dx &\approx S = \frac{h}{3} \cdot \left(f(x_0) + 4 \cdot f(x_1) + 2 \cdot f(x_2) + 4 \cdot f(x_3) \right. \\
 &\quad \left. + 2 \cdot f(x_4) + 4 \cdot f(x_5) + f(x_6)\right) \\
 &= \frac{\frac{\pi}{6}}{3} \cdot \left(0 + 4 \cdot \frac{1}{4} + 2 \cdot \frac{3}{4} + 4 \cdot 1 + 2 \cdot \frac{3}{4} + 4 \cdot \frac{1}{4} + 0\right) \\
 &= \frac{1}{2}\pi \doteq 1.571.
 \end{aligned}$$

```
>> S = ((pi/6)/3)*(f(0)+sum(4*f(pi/6:2*pi/6:5*pi/6))+sum(2*f(2*pi/6:2*pi/6:4*pi/6))+f(pi))
```

Pre porovnanie skutočná hodnota určitého integrálu je

$$\begin{aligned}\int_0^{\pi} \sin^2 x dx &= \int_0^{\pi} \frac{1 - \cos 2x}{2} dx = \frac{1}{2} \left[x - \frac{\sin 2x}{2} \right]_0^{\pi} \\ &= \frac{1}{2} \left(\pi - \underbrace{\frac{\sin 2\pi}{2}}_{=0} - \left(0 - \underbrace{\frac{\sin 0}{2}}_{=0} \right) \right) = \frac{\pi}{2}.\end{aligned}$$

Príklad 4 Vypočítajme hodnotu určitého integrálu

$$\int_{-1}^3 2^x dx$$

- a) obdĺžnikovou metódou pre $m = 4$,
- b) lichobežníkovou metódou pre $m = 4$,
- c) Simpsonovou metódou $m = 4$.

Najskôr si určíme šírku podintervalu

$$h = \frac{b - a}{m} = \frac{3 - (-1)}{4} = 1.$$

Rozdelíme si daný interval na podintervalov pomocou uzlových bodov (siete) a nájdeme v nich funkčné hodnoty

i	0	1	2	3	4
x_i	-1	0	1	2	3
$f(x_i) = 2^{x_i}$	$2^{-1} = \frac{1}{2}$	$2^0 = 1$	$2^1 = 2$	$2^2 = 4$	$2^3 = 8$

a) Obdĺžnikovým pravidlom dostávame odhad

$$\begin{aligned}\int_{-1}^3 2^x dx &\approx O = \sum_{i=0}^{m-1} f(x_i) \cdot h = h \cdot (f(x_0) + f(x_1) + f(x_2) + f(x_3)) \\ &= 1 \cdot \left(\frac{1}{2} + 1 + 2 + 4 \right) \doteq \frac{15}{2} = 7.500.\end{aligned}$$

```
>> f = @(x) 2.^x;
>> O = 1*sum(f(-1:1:2))
```

b) *Lichobežníkové pravidlo nám dáva výsledok odhadu*

$$\begin{aligned}\int_{-1}^3 2^x dx &\approx L = h \left(\frac{1}{2} \cdot f(x_0) + \sum_{i=1}^{m-1} f(x_i) + \frac{1}{2} \cdot f(x_m) \right) \\ &= h \cdot \left(\frac{1}{2} \cdot f(x_0) + f(x_1) + f(x_2) + f(x_3) + \frac{1}{2} \cdot f(x_4) \right) \\ &= 1 \cdot \left(\frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} + 1 + 2 + 4 + \frac{1}{2} \cdot 8 \right) \doteq \frac{45}{4} = 11.2500.\end{aligned}$$

```
>> L = 1*(0.5*f(-1)+sum(f(0:1:2))+0.5*f(3))
```

c) *Simpsonovým pravidlom dostaneme odhad*

$$\begin{aligned}\int_{-1}^3 2^x dx &\approx S = \frac{h}{3} \cdot \left(f(x_0) + 4 \cdot \sum_{i=1}^{m-1} f(x_{2i-1}) + 2 \cdot \sum_{i=2}^{m-2} f(x_{2i}) + f(x_m) \right) \\ &= \frac{h}{3} \cdot (f(x_0) + 4 \cdot f(x_1) + 2 \cdot f(x_2) + 4 \cdot f(x_3) + f(x_4)) \\ &= \frac{1}{3} \cdot \left(\frac{1}{2} + 4 \cdot 1 + 2 \cdot 2 + 4 \cdot 4 + 8 \right) \doteq \frac{65}{6} = 10.8333.\end{aligned}$$

```
>> S = (1/3)*(f(-1)+4*sum(f(0:2:2))+2*sum(f(1:2:1))+f(3))
```

Pre porovnanie skutočná hodnota určitého integrálu je

$$\int_{-1}^3 2^x dx = \left[\frac{2^x}{\ln 2} \right]_{-1}^3 = \frac{1}{\ln 2} (2^3 - 2^{-1}) = \frac{1}{\ln 2} \left(8 - \frac{1}{2} \right) = \frac{15}{2 \ln 2} = 10.82.$$

Príklad 5 *Vypočítajme minimálny počet uzlových bodov lichobežníkovú metódu na riešenie integrálu*

$$\int_0^1 e^{-x^2} dx,$$

ak pripúšťame maximálnu chybu $\varepsilon = 0.005$ a tento integrál pomocou tejto metódy odhadnime.

Pre odhad chyby lichobežníkovej metódy platí

$$\varepsilon = \frac{(b-a)^3}{12 \cdot m^2} M_2,$$

kde $M_2 = \max_{x \in [a,b]} |f''(x)|$. Nakoľko pre druhú deriváciu

$$f''(x) = (4x^2 - 2) \cdot e^{-x^2}$$

na intervale $x \in [0, 1]$ platí

$$|f''(x)| = \left| (4x^2 - 2) \cdot e^{-x^2} \right| \leq 2 = M_2.$$

A teda pre požadovanú presnosť musí platiť

$$\begin{aligned} \varepsilon &> \frac{(b-a)^3}{12 \cdot m^2} M_2, \\ 0.005 &> \frac{(1-0)^3}{12 \cdot m^2} 2, \\ 0.005 &> \frac{2}{12 \cdot m^2}, \\ 0.005 &> \frac{1}{6 \cdot m^2}, \\ m^2 &> \frac{1}{6} \cdot \frac{1}{0.005} = \frac{1}{6} \cdot \frac{1}{\frac{5}{1000}} = \frac{1000}{30}, \\ m &> \sqrt{\frac{1000}{30}} \doteq 5.77. \end{aligned}$$

A teda pre požadovanú presnosť musí byť počet uzlových bodov minimálne $m = 6$.

Vytvoríme si sieť pomocou uzlových bodov tak, že rozdelíme pomocou nich interval $[a, b] = [0, 1]$ na 6 rovnakých podintervalov dĺžky

$$h = \frac{b-a}{m} = \frac{1-0}{6} = \frac{1}{6},$$

čiže

x_0	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	x_6
0	$\frac{1}{6}$	$\frac{2}{6}$	$\frac{3}{6}$	$\frac{4}{6}$	$\frac{5}{6}$	$\frac{6}{6} = 1$

a hľadaný odhad bude

$$\begin{aligned} \int_0^1 e^{-x^2} dx &\approx L = h \cdot \left(\frac{1}{2} \cdot f(x_0) + \sum_{i=1}^{n-1} f(x_i) + \frac{1}{2} \cdot f(x_n) \right) \\ &= h \cdot \left(\frac{1}{2} \cdot f(x_0) + f(x_1) + f(x_2) + f(x_3) \right. \\ &\quad \left. + f(x_4) + f(x_5) + \frac{1}{2} \cdot f(x_6) \right) \\ &= \frac{1}{6} \cdot \left(\frac{1}{2} \cdot e^{-0^2} + e^{-\left(\frac{1}{6}\right)^2} + e^{-\left(\frac{2}{6}\right)^2} + e^{-\left(\frac{3}{6}\right)^2} \right. \\ &\quad \left. + e^{-\left(\frac{4}{6}\right)^2} + e^{-\left(\frac{5}{6}\right)^2} + \frac{1}{2} \cdot e^{-1^2} \right) \\ &\doteq 0.745. \end{aligned}$$

Príklad 6 Vypočítajme minimálny počet uzlových bodov Simpsonovou metódou na riešenie integrálu

$$\int_0^1 e^{-x^2} dx,$$

ak pripúšťame maximálnu chybu $\varepsilon = 0.001$ a tento integrál pomocou tejto metódy odhadnime.

Pre odhad chyby Simpsonovej metódy platí

$$\varepsilon = \frac{(b-a)^5}{90 \cdot m^4} M_4,$$

kde $M_4 = \max_{x \in [a,b]} |f^{(4)}(x)|$. Nakoľko pre druhú deriváciu

$$f^{(4)}(x) = (16x^4 - 48x^2 + 12) \cdot e^{-x^2}$$

na intervale $x \in [0, 1]$ platí

$$|f^{(4)}(x)| = |(16x^4 - 48x^2 + 12) \cdot e^{-x^2}| \leq 12 = M_4.$$

A teda pre požadovanú presnosť musí platiť

$$\begin{aligned} \varepsilon &> \frac{(b-a)^5}{90 \cdot m^4} M_4, \\ 0.001 &> \frac{(1-0)^5}{90 \cdot m^4} \cdot 12, \\ 0.001 &> \frac{1}{90 \cdot m^4} \cdot 12, \\ m^4 &> \frac{1}{90 \cdot 0.001} \cdot 12 \doteq 133.33, \\ m &> \sqrt[4]{66.667} = 3.3981. \end{aligned}$$

A teda najbližšie párne celé číslo je $m = 4$ a pre šírku podintervalu

$$h = \frac{b-a}{m} = \frac{1-0}{4} = \frac{1}{4},$$

sieť

x_0	x_1	x_2	x_3	x_4
0	$\frac{1}{4} = 0.25$	$\frac{2}{4} = \frac{1}{2} = 0.5$	$\frac{3}{4} = 0.75$	$\frac{4}{4} = 1$

Odhad Simpsonovou metódou je

$$\begin{aligned} \int_0^1 e^{-x^2} dx &\approx S = \frac{h}{3} \cdot \left(f(x_0) + 4 \cdot \sum_{i=1}^{m-1} f(x_{2i-1}) + 2 \cdot \sum_{i=2}^{m-2} f(x_{2i}) + f(x_m) \right) \\ &= \frac{h}{3} \cdot (f(x_0) + 4 \cdot f(x_1) + 2 \cdot f(x_2) + 4 \cdot f(x_3) + f(x_4)) \\ &= \frac{\frac{1}{4}}{3} \cdot \left(e^{-0^2} + 4e^{-(\frac{1}{4})^2} + 2e^{-(\frac{2}{4})^2} + 4e^{-(\frac{3}{4})^2} + e^{-1^2} \right) \\ &\doteq 0.747. \end{aligned}$$

Príklad 7 Pomocou Gaussovo-Legendreovej kvadratúry pre $n = 5$ odhadnime

$$\int_1^3 \ln x dx.$$

Interval ortogonalít Legendreových polynómov je $[-1, 1]$ substitúciou $x = t + 2$ ho zmeníme na požadovaný $[1, 3]$. Korene Legendreového polynómu piateho stupňa

$$P_5(x) = \frac{63}{8}x^5 - \frac{70}{8}x^3 + \frac{15}{8}x,$$

sú

```
>> a = roots([63/8,0,-70/8,0,15/8,0])
```

$$a_1 = -0.90618, a_2 = -0.53847, a_3 = 0, a_4 = 0.53847, a_5 = 0.90618.$$

Hodnoty koeficientov vypočítame podľa vzťahu

$$A_j = \frac{2(1 - a_j^2)}{n^2 (P_{n-1}(a_j))^2}$$

kde dosádzame do Legendreovho polynómu 4. stupňa

$$P_4(x) = \frac{35}{8}x^4 - \frac{30}{8}x^2 + \frac{3}{8},$$

teda

```
>> for i = 1:1:5
    A(i) = 2*(1-a(i)*a(i))/(5*5*(35/8*a(i)^4-30/8*a(i)^2+3/8)^2)
end
```

$$A_1 = \frac{2(1 - (-0.90618)^2)}{5^2 \left(\frac{35}{8}(-0.90618)^4 - \frac{30}{8}(-0.90618)^2 + \frac{3}{8} \right)^2} = 0.23692,$$

$$A_2 = \frac{2(1 - (-0.53847)^2)}{5^2 \left(\frac{35}{8}(-0.53847)^4 - \frac{30}{8}(-0.53847)^2 + \frac{3}{8} \right)^2} = 0.47863,$$

$$A_3 = \frac{2(1 - 0^2)}{5^2 \left(\frac{35}{8} \cdot 0^4 - \frac{30}{8} \cdot 0^2 + \frac{3}{8} \right)^2} = \frac{128}{225} = 0.56889,$$

$$A_4 = \frac{2(1 - 0.53847^2)}{5^2 \left(\frac{35}{8} \cdot 0.53847^4 - \frac{30}{8} \cdot 0.53847^2 + \frac{3}{8} \right)^2} = 0.47863,$$

$$A_5 = \frac{2(1 - 0.90618^2)}{5^2 \left(\frac{35}{8} \cdot 0.90618^4 - \frac{30}{8} \cdot 0.90618^2 + \frac{3}{8} \right)^2} = 0.23692.$$

Pre výsledný odhad bude preto platiť

```
>> sum(A(1:1:5)*log(a(1:1:5)+2))
```

$$\begin{aligned}
 \int_1^3 \ln x dx &\approx \sum_{j=1}^5 A_j \cdot f(a_j + 2) \\
 &= 0.236\,92 \cdot \ln(-0.906\,18 + 2) + 0.478\,63 \cdot \ln(-0.538\,47 + 2) \\
 &\quad + 0.568\,89 \cdot \ln(0 + 2) + 0.478\,63 \cdot \ln(0.538\,47 + 2) \\
 &\quad + 0.236\,92 \cdot \ln(0.906\,18 + 2) \\
 &= 1.295\,8.
 \end{aligned}$$

Príklad 8 Pomocou Gaussovej-Legendreovej kvadratúry so štyrmi uzlovými bodmi nájdime približnú hodnotu integrálu

$$\int_{-1}^1 e^{-x^2} dx.$$

Legendrov polynóm 4. rádu

$$P_4(x) = \frac{35}{8}x^4 - \frac{30}{8}x^2 + \frac{3}{8}$$

má štyri korene

```
>> a = roots([35/8,0,-30/8,0,3/8])
```

$$\begin{aligned}
 a_1 &= -0.861136, \\
 a_2 &= -0.339981, \\
 a_3 &= 0.339981, \\
 a_4 &= 0.861136.
 \end{aligned}$$

Koeficienty vypočítame metódou neurčitých koeficientov, kedy pre $k = 0, 1, 2, 3$ riešime sústavu

$$\sum_{j=1}^4 A_j \cdot a_j^k = \int_{-1}^1 v(x) \cdot x^k dx,$$

kde váhová funkcia pre Legendreove polynómy je $v(x) = 1$, čiže

$$\begin{aligned} A_1 + A_2 + A_3 + A_4 &= \int_{-1}^1 1 dx = [x]_{-1}^1 = 2, \\ -0.861136 A_1 - 0.339981 A_2 + 0.339981 A_3 + 0.861136 A_4 &= \int_{-1}^1 x dx = \left[\frac{x^2}{2} \right]_{-1}^1 = 0, \\ (-0.861136)^2 A_1 + (-0.339981)^2 A_2 + (0.339981)^2 A_3 + (0.861136)^2 A_4 &= \int_{-1}^1 x^2 dx = \left[\frac{x^3}{3} \right]_{-1}^1 = \frac{2}{3}, \\ (-0.861136)^3 A_1 + (-0.339981)^3 A_2 + (0.339981)^3 A_3 + (0.861136)^3 A_4 &= \int_{-1}^1 x^3 dx = \left[\frac{x^4}{4} \right]_{-1}^1 = 0. \end{aligned}$$

v maticovom zápise

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ -0.861136 & -0.339981 & 0.339981 & 0.861136 \\ (-0.861136)^2 & (-0.339981)^2 & (0.339981)^2 & (0.861136)^2 \\ (-0.861136)^3 & (-0.339981)^3 & (0.339981)^3 & (0.861136)^3 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} A_1 \\ A_2 \\ A_3 \\ A_4 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 \\ 0 \\ \frac{2}{3} \\ 0 \end{pmatrix},$$

ktorej riešením

```
>> A = [1,1,1,1;a(1),a(2),a(3),a(4);a(1)^2,a(2)^2,a(3)^2,a(4)^2;a(1)^3,a(2)^3,a(3)^3,a(4)^3]
```

je vektor $\begin{pmatrix} A_1 \\ A_2 \\ A_3 \\ A_4 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0.34786 \\ 0.65214 \\ 0.65214 \\ 0.34786 \end{pmatrix}$. Pre odhad neurčitého integrálu preto platí

```
>> f = @(x) exp(-x.*x);
>> sum(A(1:1:4).*f(a(1:1:4)))
```

$$\begin{aligned} \int_{-1}^1 e^{-x^2} dx &\approx A_1 \cdot f(a_1) + A_2 \cdot f(a_2) + A_3 \cdot f(a_3) + A_4 \cdot f(a_4) \\ &= 0.34786 \cdot e^{-(-0.861136)^2} + 0.65214 \cdot e^{-(-0.339981)^2} \\ &\quad + 0.65214 \cdot e^{-(0.339981)^2} + 0.34786 \cdot e^{-(0.861136)^2} \\ &= 1.4933. \end{aligned}$$

Príklad 9 Pomocou Gaussovej-Laguerreovej kvadratúry s tromi uzlovými bodmi nájdime približnú hodnotu integrálu

$$\int_0^{\infty} e^{-x} \cos x dx.$$

Laguerrov polynóm tretieho stupňa

$$L_3(x) = \frac{1}{6}(-x^3 + 9x^2 - 18x + 6)$$

má tri korene

```
>> a = roots([-1/6 9/6 -18/6 1])
```

$$a_1 \doteq 0.4158,$$

$$a_2 \doteq 2.2943,$$

$$a_3 \doteq 6.2899.$$

Koeficienty A_1, A_2, A_3 vypočítame metódou neurčitých koeficientov, a to riešením sústavy

$$\begin{aligned} A_1 + A_2 + A_3 &= \int_0^\infty e^{-x} dx = [-e^{-x}]_{-1}^1 = 1, \\ A_1 \cdot 0.4158 + A_2 \cdot 2.2943 + A_3 \cdot 6.2899 &= \int_0^\infty x e^{-x} dx = [-e^{-x}(x+1)]_{-1}^1 = 1, \\ A_1 \cdot (0.4158)^2 + A_2 \cdot (2.2943)^2 + A_3 \cdot (6.2899)^2 &= \int_0^\infty x^2 e^{-x} dx \\ &= [-e^{-x}(x^2 + 2x + 2)]_{-1}^1 = 2. \end{aligned}$$

Riešením sústavy je trojica hodnôt

```
>> A = [1 1 1;a(1) a(2) a(3);a(1)^2 a(2)^2 a(3)^2]\[1;1;2]
```

$$A_1 = 0.7111, \quad A_2 = 0.2785, \quad A_3 = 0.0104.$$

Pre hľadaný odhad platí

```
>> sum(A(1:1:3).*cos(a(1:1:3)))
```

$$\begin{aligned} \int_0^\infty e^{-x} \cos x dx &\approx A_1 \cdot f(a_1) + A_2 \cdot f(a_2) + A_3 \cdot f(a_3) \\ &= 0.7111 \cdot \cos(0.4158) + 0.2785 \cdot \cos(2.2943) + 0.0104 \cdot \cos(6.2899) \\ &\doteq 0.4765. \end{aligned}$$